

318

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ I SPORTU¹⁾

z dnia 15 lutego 2005 r.

w sprawie stażu adaptacyjnego i testu umiejętności w toku postępowania o uznanie kwalifikacji do wykonywania zawodu nauczyciela

Na podstawie art. 15 ustawy z dnia 26 kwietnia 2001 r. o zasadach uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej kwalifikacji do wykonywania zawodów regulowanych (Dz. U. Nr 87, poz. 954, z 2002 r. Nr 71, poz. 655, z 2003 r. Nr 190, poz. 1864 oraz z 2004 r. Nr 96, poz. 959) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) warunki, sposób i tryb odbywania stażu adaptacyjnego, sposób i tryb wykonywania nadzoru nad odbywaniem stażu adaptacyjnego oraz oceny nabytych przez wnioskodawcę umiejętności, a także sposób ustalania kosztów odbywania stażu adaptacyjnego oraz tryb ich ponoszenia;
- 2) warunki, sposób i tryb przeprowadzania testu umiejętności oraz oceny wykazanych przez wnioskodawcę umiejętności, a także sposób ustalania kosztów przeprowadzania testu umiejętności oraz tryb ich ponoszenia.

§ 2. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) ustawa — ustawę z dnia 26 kwietnia 2001 r. o zasadach uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej kwalifikacji do wykonywania zawodów regulowanych;
- 2) staż adaptacyjny — staż, o którym mowa w art. 2 pkt 16 ustawy;
- 3) test umiejętności — test, o którym mowa w art. 2 pkt 17 ustawy;
- 4) Biuletyn Informacji Publicznej — Biuletyn Informacji Publicznej w rozumieniu ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198, z 2002 r. Nr 153, poz. 1271 oraz z 2004 r. Nr 240, poz. 2407);
- 5) postępowanie — postępowanie w sprawie uznania kwalifikacji prowadzone na podstawie ustawy;
- 6) wnioskodawca — wnioskodawcę w rozumieniu ustawy;

7) organ prowadzący postępowanie — ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania lub podmiot wskazany w trybie określonym w art. 4a ust. 3 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2003 r. Nr 159, poz. 1548, z późn. zm.²⁾).

§ 3. 1. Staż adaptacyjny jest odbywany albo test umiejętności jest przeprowadzany dla danego przedmiotu nauczania lub rodzaju prowadzonych zajęć.

2. Jeżeli wnioskodawca wnosi o uznanie kwalifikacji do nauczania więcej niż jednego przedmiotu lub rodzaju prowadzonych zajęć, wnioskodawca odbywa jeden staż adaptacyjny albo przystępuje do jednego testu umiejętności.

§ 4. Konieczność odbycia stażu adaptacyjnego albo przeprowadzenia testu umiejętności stwierdza organ prowadzący postępowanie w formie postanowienia wydanego w toku postępowania.

§ 5. 1. W postanowieniu, o którym mowa w § 4, organ prowadzący postępowanie ustala program stażu adaptacyjnego oraz określa długość stażu adaptacyjnego.

2. Program stażu adaptacyjnego ustalany jest dla nauczania danego przedmiotu lub danych przedmiotów albo dla prowadzenia danego rodzaju zajęć w zakresie, w jakim o uznanie kwalifikacji występuje wnioskodawca, po przeprowadzeniu analizy kwalifikacji wnioskodawcy, z uwzględnieniem zakresu wiedzy, jaki jest niezbędny dla spełnienia wymagań kwalifikacyjnych określonych dla nauczyciela danego przedmiotu nauczania lub rodzaju prowadzonych zajęć.

3. Przy ustalaniu programu stażu adaptacyjnego bierze się pod uwagę:

- 1) dotychczasowe doświadczenie zawodowe wnioskodawcy i wymagania stawiane nauczycielom w zakresie, w jakim prowadzone jest postępowanie;
- 2) różnice w metodyce prowadzenia zajęć;
- 3) potrzeby poznania organizacji, zadań i zasad funkcjonowania jednostki w zakresie, w jakim prowadzone jest postępowanie;

¹⁾ Minister Edukacji Narodowej i Sportu kieruje działem administracji rządowej — oświata i wychowanie, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji Narodowej i Sportu (Dz. U. Nr 134, poz. 1426).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 i Nr 190, poz. 1864, z 2004 r. Nr 19, poz. 177, Nr 69, poz. 624, Nr 91, poz. 873, Nr 96, poz. 959, Nr 116, poz. 1206, Nr 141, poz. 1492, Nr 238, poz. 2390, Nr 240, poz. 2408 i Nr 273, poz. 2702 oraz z 2005 r. Nr 17, poz. 141 i Nr 33, poz. 288.

4) potrzeby uczestniczenia przez wnioskodawcę w działalności statutowej i w pracach organizacyjnych jednostki.

4. Program stażu adaptacyjnego uwzględnia w szczególności:

1) uczestnictwo w charakterze obserwatora w odpowiednich zajęciach prowadzonych w jednostce przez opiekuna stażu adaptacyjnego lub innych nauczycieli, w wymiarze co najmniej 3 godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych w miesiącu;

2) prowadzenie zajęć w obecności opiekuna stażu adaptacyjnego lub dyrektora jednostki, w której staż adaptacyjny jest odbywany, w wymiarze co najmniej 3 godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych w miesiącu, i omawianie tych zajęć z osobą, w której obecności się odbywały;

3) opracowywanie planu zajęć i samodzielne prowadzenie zajęć;

4) uczestnictwo w innej działalności statutowej i w pracach organizacyjnych jednostki, w której staż adaptacyjny jest odbywany.

§ 6. Wnioskodawca po otrzymaniu postanowienia, o którym mowa w § 4, występuje z wnioskiem o odbycie stażu adaptacyjnego albo przeprowadzenie testu umiejętności.

§ 7. Organ prowadzący postępowanie przekazuje jednostce, w której ma być odbywany staż adaptacyjny, albo jednostce przeprowadzającej test umiejętności postanowienie, o którym mowa w § 4, wraz z kopią dokumentacji zawierającej informację o posiadanych kwalifikacjach, w tym o wykształceniu i doświadczeniu zawodowym wnioskodawcy. Przekazanie może być dokonane również drogą elektroniczną lub za pomocą elektronicznych nośników informacji.

§ 8. Organ prowadzący postępowanie upowszechnia w Biuletynie Informacji Publicznej na stronach podmiotowych ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania w szczególności informacje o wymogach kwalifikacyjnych dla nauczycieli poszczególnych przedmiotów nauczania lub rodzajów prowadzonych zajęć, informacje o kształceniu w tym zakresie, wykaz literatury pomocnej przy uzupełnianiu wiedzy niezbędnej do spełnienia tych wymogów, przykłady testów umiejętności dla wybranych zakresów, a także informacje o jednostkach, w których mogą być odbywane staże adaptacyjne, oraz omówienie wniosków z odbytych staży — z zachowaniem przepisów o ochronie danych osobowych.

Rozdział 2

Staż adaptacyjny

§ 9. 1. Staż adaptacyjny może być odbywany w następujących jednostkach: przedszkolach, szkołach, placówkach oraz zakładach kształcenia nauczycieli, wskazanych w postanowieniu, o którym mowa w § 4.

2. Kuratorzy oświaty, po porozumieniu z organem prowadzącym jednostkę, przekazują organowi prowadzącemu postępowanie, raz w roku w terminie do dnia 15 grudnia, wykaz jednostek, w których wnioskodawcy mogą odbywać staż adaptacyjny.

3. W postanowieniu, o którym mowa w § 4, wskazuje się odpowiednią jednostkę spośród jednostek wymienionych w wykazie, o którym mowa w ust. 2. W przypadku braku takiej jednostki odpowiednią jednostkę wskazuje organ prowadzący postępowanie, po zasięgnięciu opinii kuratora oświaty i po porozumieniu z organem prowadzącym jednostkę.

4. Wnioskodawca może wskazać jednostkę, która gotowa jest nawiązać z wnioskodawcą stosunek prawny, o którym mowa w art. 2 pkt 16 ustawy, w celu odbycia przez niego stażu adaptacyjnego.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 4, wnioskodawca do wniosku, o którym mowa w § 6, dołącza dokument zawierający zobowiązanie jednostki do nawiązania z wnioskodawcą stosunku prawnego.

6. W zobowiązaniu, o którym mowa w ust. 5, jednostka określa:

- 1) rodzaj stosunku prawnego;
- 2) termin, w jakim nawiąże stosunek prawny;
- 3) okres, na jaki nawiąże stosunek prawny;
- 4) informację o obowiązkach, jakie powierzy wnioskodawcy;
- 5) przewidywane koszty odbywania przez wnioskodawcę stażu adaptacyjnego.

7. Organ prowadzący postępowanie może wskazać w postanowieniu jednostkę, o której mowa w ust. 4.

§ 10. 1. W celu odbycia stażu adaptacyjnego w jednostce wskazanej przez wnioskodawcę, o której mowa w § 9 ust. 4, wnioskodawca jest zatrudniany na podstawie umowy o pracę albo odbywa staż — bez wynagrodzenia lub za wynagrodzeniem — na podstawie umowy cywilnoprawnej, na warunkach określonych pomiędzy wnioskodawcą a jednostką.

2. W przypadku odbywania stażu adaptacyjnego w jednostce wskazanej przez organ prowadzący postępowanie w trybie § 9 ust. 3, wnioskodawca odbywa staż adaptacyjny bez wynagrodzenia, chyba że jednostka i wnioskodawca postanowią inaczej.

3. Nawiązanie stosunku prawnego za wynagrodzeniem następuje w porozumieniu z organem prowadzącym jednostkę.

§ 11. 1. Staż adaptacyjny odbywany jest w języku polskim, pod nadzorem opiekuna stażu adaptacyjnego, którym może być nauczyciel posiadający kwalifikacje do nauczania danego przedmiotu lub prowadzenia danego rodzaju zajęć w zakresie, w jakim o uznaniu kwalifikacji występuje wnioskodawca, oraz posia-

dający stopień awansu zawodowego co najmniej nauczyciela mianowanego.

2. Opiekuna stażu adaptacyjnego wyznacza na okres całego stażu adaptacyjnego dyrektor jednostki, w której staż jest odbywany.

3. Zmiana opiekuna stażu adaptacyjnego może nastąpić z powodu:

- 1) braku możliwości dalszego wykonywania nadzoru;
- 2) umotywowanego wniosku wnioskodawcy złożonego nie później niż na 3 miesiące przed zakończeniem stażu adaptacyjnego;
- 3) umotywowanej prośby opiekuna stażu adaptacyjnego złożonej nie później niż na 3 miesiące przed zakończeniem stażu adaptacyjnego.

§ 12. Staż adaptacyjny rozpoczyna się w terminie określonym w postanowieniu, o którym mowa w § 4, lub w terminie uzgodnionym przez wnioskodawcę z jednostką.

§ 13. 1. Prawidłowy przebieg stażu adaptacyjnego zapewnia dyrektor jednostki, w której staż jest odbywany.

2. Opiekun stażu adaptacyjnego informuje dyrektora jednostki o realizacji przez wnioskodawcę zadań wynikających z programu stażu adaptacyjnego.

§ 14. Na wniosek wnioskodawcy złożony w trakcie odbywania stażu adaptacyjnego, organ prowadzący postępowanie przedłuża albo odmawia przedłużenia stażu, po zapoznaniu się z opinią dyrektora jednostki, w której staż adaptacyjny jest odbywany.

§ 15. 1. Oceny stażu adaptacyjnego dokonują wspólnie opiekun stażu adaptacyjnego i dyrektor jednostki, w której staż był odbywany, w terminie 14 dni od dnia zakończenia stażu.

2. Przy ocenie stażu adaptacyjnego uwzględnia się w szczególności poprawność merytoryczną i metodyczną prowadzonych zajęć, a także:

- 1) zaangażowanie zawodowe wnioskodawcy, w tym uczestnictwo w innej działalności statutowej i w pracach organizacyjnych jednostki, w której staż adaptacyjny był odbywany;
- 2) przestrzeganie porządku pracy ustalonego w jednostce, w której staż adaptacyjny był odbywany.

3. Ocena stażu adaptacyjnego składa się z raportu sporządzonego przez opiekuna stażu adaptacyjnego i wniosków dyrektora jednostki, w której staż był odbywany, i zawiera uzasadnione stwierdzenie o przygotowaniu do samodzielnego wykonywania zawodu albo jego braku.

4. Ocena stażu adaptacyjnego jest potwierdzana podpisami dyrektora jednostki i opiekuna stażu adaptacyjnego.

§ 16. Ocena stażu adaptacyjnego dyrektor jednostki, w której staż był odbywany, przekazuje wnioskodawcy oraz organowi prowadzącemu postępowanie w terminie 3 dni od dnia jej sporządzenia.

§ 17. 1. Jeżeli ocena stażu adaptacyjnego jest negatywna, wnioskodawca, w terminie 14 dni od dnia otrzymania oceny, może wystąpić do organu prowadzącego postępowanie z wnioskiem o powtórne odbycie stażu adaptacyjnego.

2. Do powtórnego odbycia stażu adaptacyjnego przepisy § 9—16 i 30 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 3

Test umiejętności

§ 18. 1. Test umiejętności przeprowadzany jest dwa razy w roku.

2. Terminy przeprowadzania testu umiejętności są ustalane przez organ prowadzący postępowanie do dnia 15 grudnia na rok następny i podawane do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej na stronach podmiotowych ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

§ 19. 1. Wnioskodawcy, którzy złożyli wnioski o przeprowadzenie testu umiejętności wcześniej niż na 3 miesiące przed ustalonym terminem testu, przystępują do testu w tym terminie.

2. Wnioskodawca może wystąpić z wnioskiem o przystąpienie do testu umiejętności w kolejnym terminie.

§ 20. 1. Test umiejętności przeprowadzany jest przez odpowiednią publiczną placówkę doskonalenia nauczycieli o zasięgu ogólnokrajowym, zwaną dalej „jednostką przeprowadzającą test”, wskazaną w postanowieniu, o którym mowa w § 4.

2. Test umiejętności opracowuje jednostka przeprowadzająca test indywidualnie dla każdego wnioskodawcy.

3. Do opracowywania testu umiejętności przepis § 5 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 21. 1. Test umiejętności przeprowadza się w formie pisemnej z zachowaniem zasady anonimowości.

2. Jeżeli ze względu na chorobę lub niepełnosprawność wnioskodawcy nie jest możliwe przeprowadzenie testu umiejętności z zachowaniem zasady anonimowości, test przeprowadza się w formie odpowiedniej ze względu na chorobę lub niepełnosprawność wnioskodawcy, odnotowanej na arkuszu testu. Ocena takiego testu jest dokonywana niezwłocznie po jego zakończeniu.

§ 22. 1. Test umiejętności przeprowadza się w języku polskim.

2. Jeżeli postępowanie dotyczy uznania kwalifikacji do nauczania języka obcego lub do nauczania przedmiotów albo prowadzenia zajęć w języku obcym, test umiejętności przeprowadza się w danym języku obcym.

§ 23. Arkusze testu są przygotowywane i przechowywane w warunkach uniemożliwiających ich nieuprawnione ujawnienie przed rozpoczęciem testu.

§ 24. 1. Test umiejętności składa się z nie więcej niż 100 zagadnień lub pytań, w tym nie więcej niż 10 % stanowią zagadnienia lub pytania o charakterze opisowym. Każde z zagadnień lub pytań niemających charakteru opisowego zawiera nie mniej niż 3 możliwości odpowiedzi.

2. Co najmniej 90 % zagadnień lub pytań zawiera jedną odpowiedź poprawną. Pozostałe zagadnienia lub pytania mogą zawierać więcej niż jedną odpowiedź poprawną.

§ 25. 1. Test umiejętności przeprowadza komisja, składająca się z co najmniej 3 osób, powoływana przez dyrektora jednostki przeprowadzającej test.

2. Zagadnienia, pytania i możliwości odpowiedzi umieszczane są na jednostronnie zadrukowanych arkuszach testu opatrzonych pieczęcią jednostki przeprowadzającej test.

3. Z przebiegu testu umiejętności sporządza się protokół, który podpisują członkowie komisji przeprowadzającej test. W protokole odnotowuje się w szczególności:

- 1) imię i nazwisko wnioskodawcy;
- 2) nazwę i adres jednostki przeprowadzającej test;
- 3) datę przeprowadzenia testu;
- 4) skład komisji.

§ 26. 1. Ocena testu umiejętności ustalana jest w terminie 14 dni od dnia przeprowadzenia testu.

2. Odpowiedzi lub rozwiązania zagadnień i pytań są punktowane.

3. Oceny testu umiejętności dokonuje komisja przeprowadzająca test, uwzględniając następujące kryteria:

- 1) za każdą prawidłową odpowiedź na zagadnienie lub pytanie niemające charakteru opisowego ustala się jednakową liczbę punktów, z tym że w przypadku gdy więcej niż jedna odpowiedź jest prawidłowa, dla uzyskania punktów za takie zagadnienie lub pytanie należy wskazać wszystkie poprawne odpowiedzi;
- 2) za każde prawidłowe rozwiązanie zagadnienia lub pytania o charakterze opisowym ustala się jednakową liczbę punktów;
- 3) zaliczenie testu następuje w przypadku, gdy wnioskodawca uzyska więcej niż 66 % punktów możliwych do uzyskania.

4. Kryteria oceny testu umiejętności, o których mowa w ust. 3, są dostępne dla wnioskodawcy w jedno-

stce przeprowadzającej test oraz są umieszczane na arkuszu testu.

§ 27. Ocenę testu umiejętności komisja przeprowadzająca test przekazuje wnioskodawcy oraz organowi prowadzącemu postępowanie w terminie 3 dni od dnia ustalenia oceny testu.

§ 28. 1. Nieprzystąpienie w wyznaczonym terminie do testu umiejętności bez usprawiedliwienia uznaje się za odstąpienie wnioskodawcy od testu umiejętności.

2. Usprawiedliwienie nieprzystąpienia wnioskodawcy w wyznaczonym terminie do testu umiejętności następuje w trybie przewidzianym dla usprawiedliwienia nieobecności w pracy, określonym w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 15 maja 1996 r. w sprawie sposobu usprawiedliwiania nieobecności w pracy oraz udzielania pracownikom zwolnień od pracy (Dz. U. Nr 60, poz. 281).

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, organ prowadzący postępowanie wyznacza ponownie termin przeprowadzenia testu umiejętności.

§ 29. 1. Wnioskodawca, który nie zaliczył testu umiejętności, w terminie 14 dni od dnia otrzymania oceny testu, może wystąpić do organu prowadzącego postępowanie z wnioskiem o powtórne przystąpienie do testu umiejętności w najbliższym terminie.

2. Do powtórnego przystąpienia do testu umiejętności przepisy § 18—28 i 31 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 4

Koszty odbywania stażu adaptacyjnego i przeprowadzania testu umiejętności

§ 30. 1. Obliczenia kosztów związanych z odbywaniem przez wnioskodawcę stażu adaptacyjnego dokonuje jednostka, w której staż adaptacyjny ma być odbywany, nie później niż na 14 dni przed dniem rozpoczęcia stażu, na podstawie rzeczywistych wydatków, które będą ponoszone przez jednostkę, ustalonych z uwzględnieniem w szczególności programu stażu, długości trwania stażu, wydatków techniczno-organizacyjnych i wynagrodzenia opiekuna stażu.

2. Wnioskodawca wpłaca kwotę opłaty z tytułu kosztów, o których mowa w ust. 1, w równych ratach płatnych z góry do 10. dnia każdego miesiąca za dany miesiąc, na rachunek bankowy wskazany przez dyrektora jednostki, w której staż adaptacyjny jest odbywany.

3. W przypadku odbywania przez wnioskodawcę stażu adaptacyjnego na podstawie umowy cywilnoprawnej za wynagrodzeniem, opłata, o której mowa w ust. 2, może być za zgodą wnioskodawcy wyrażoną na piśmie potrącana z jego wynagrodzenia.

§ 31. 1. Obliczenia kosztów związanych z przeprowadzeniem testu umiejętności dokonuje jednostka przeprowadzająca test, nie później niż na 14 dni przed dniem przeprowadzenia testu, na podstawie rzeczywistych wydatków, które będą poniesione przez tę jed-

nostkę, ustalonych z uwzględnieniem w szczególności wydatków związanych z wynagrodzeniem osób opracowujących test, wynagrodzeniem członków komisji przeprowadzającej test oraz wydatków techniczno-organizacyjnych.

2. Wnioskodawca, nie później niż na 7 dni przed dniem przeprowadzenia testu umiejętności, wpłaca kwotę opłaty z tytułu kosztów, o których mowa w ust. 1, na rachunek bankowy wskazany przez dyrektora jednostki przeprowadzającej test.

3. Przystępując do testu umiejętności, wnioskodawca okazuje dowód wpłaty opłaty, o której mowa w ust. 2.

4. W przypadku odstąpienia od testu umiejętności opłata, o której mowa w ust. 2, nie podlega zwrotowi.

Rozdział 5

Przepis końcowy

§ 32. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia³⁾.

Minister Edukacji Narodowej i Sportu: *M. Sawicki*

³⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 6 kwietnia 2004 r. w sprawie stażu adaptacyjnego i testu umiejętności w toku postępowania o uznanie nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej kwalifikacji do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. Nr 76, poz. 711), które traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, na podstawie art. 111 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o zmianie i uchyleniu niektórych ustaw w związku z uzyskaniem przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 96, poz. 959).